

L-ebda parti minn din il pubblikazzjoni tista' tiġi ifphotokopjata jew riprodotta b' xi mod ieħor mingħajr ma' qabel dan jiġi permess bil-miktub mill-Awtorità ta' Malta għall-Kompetizzjoni u għall-Affarijiet tal-Konsumatur.
© MCCAA 2012.

Principji ta' Standard għall-Prodotti Agrikoli ta' Kwalita' imkabba f'Malta

Rekwiziti Ģenerali

Awtorita' ta' Malta għall-Kompetizzjoni u għall-Affarijiet tal-Konsumatur

Mizzi House,
Triq Triq Nazzjonali,
Blata l-Bajda, Malta VLT 9010
Tel: (356) 2395 2000
Fax: (356) 2124 2406
E-mail: standards@mccaa.org.mt
Internet: www.mccaa.org.mt

Werrej	Paġna
Daħla	3
1 Skop.....	4
2 Termini u definizzjonijet	4
3 Referenzi Normattivi.....	6
4 Rekwiziti	
4.1 Origini	7
4.2 Indafa	7
4.3 Freskezza	7
4.4 Kundizzjonijiet li jikkawżaw deterjorament fl-ikel.....	7
4.5 Rimi ta' Skart	7
4.6 Kontroll ta' Organizmi Qerrieda	8
4.7 Taħriġ	8
4.8 Ippakjar	8
4.9 Ģarr	8
4.10 Saħħa u Sigurtà	8
4.11 Ipproċessar	8
4.12 Użu ta' sustanzi	9
4.13 Kontroll ta' temperatura	9
4.14 Kontroll ta' dokumenti u rekords	9
4.15 Skeda ta' tindif	9
4.16 Apparat ta' kontroll	9
4.17 Pjan ta' Kontinġenza	9
4.18 Mard kontaġjuż	9
4.19 Twaħħil ta' tikketti	9
4.20 Reġistrazzjoni ta' Produtturi.....	10
4.21 Traċċabilita' u Rtirar mis-suq.....	10
4.22 HACCP.....	10
4.23 Sistema ta' Verifika.....	10
Anness 1 Referenzi.....	11

Daħla

Dan l-iStandard huwa ibbażat fuq l-aħjar prattiċi biex jassiguraw livell ta' kwalita' għoli tal-prodotti agrikoli (frott u ħaxix, animali u prodotti derivati minnhom) kemm bħala prodotti fi stat primarju kif ukoll l-ingredjenti prinċipali gewwa prodotti pprocessati. Dawn il-prattiċi huma bbażati fuq il-prinċipi li ġejjin:

- **Responsabbilta'**
Lejn is-settur agrikolu Malti sabiex dan ikun sostenibbli u l-investimenti u l-ħidma sfiqa jiġu apprezzati u rikonoxxuti. Responsabbilta' wkoll lejn il-konsumatur Malti li ser ikollu garanzija ulterjuri li l-prodott hu prodott bnin u ġenwin.
- **Oriġini**
Il-prodotti (li jintużaw fil-forma primarja tagħhom jew f'dik proċessata) ġew mkabba, ikkultivati u proċessati kompletament f'Malta.
- **Kwalita' u Sigurta'**
Il-prodotti jikunu ta' livell ta' kwalita' għolja u sikuri għall-konsumatur.

Dan l-iStandard huwa maħsub apposta għall-promozzjoni ta' Marka ta' Kwalita' li ser iġgor magħha certifikazzjoni li l-prodott ġie mkabbar, ikkultivat jew proċessat kompletament fil-gżejjer Maltin.

Dan l-iStandard jistipulaw rekwiżiti generali ta' prodotti agrikoli mkabbra Malta. Din il-parti (L-Ewwel Parti) tistipula rekwiżiti generali fuq il-prinċipiji hawn fuq msemmija. Standards u Specifikazzjonijiet Tekniċi f'din is-serje ta' Standards jistipulaw rekwiżiti speċifiċi għat-tipi diversi ta' prodotti agrikoli mkabbra Malta.

Dan l-iStandard tfassal mill-Kumitat Tekniku SMI/TC/3000. L-organizzazzjonijiet li ġejjin ikkontribwew għall-iżvilupp ta' dan l-iStandard:

- Direttorat għas-Saħħa Ambjentali
- Ministeru għar-Riżorsi u l-Affarijiet Rurali
- Awtorita' ta' Malta għall-Kompetizzjoni u għall-Affarijiet tal-Konsumatur
- Universita' ta' Malta
- Nature Trust
- MHRA

Speċifikazzjoni

1 Skop

Dan I-iStandard jispeċifika rekwiżiti għall persuni li jpoġġu fuq is-suq frott u ħaxix, animali u prodotti derivati minnhom li jiġu mkabba u kkultivati kif ukoll ta' ikel ipproċessat fejn l-ingredjent prinċipali huwa ta' oriġini Maltija. Dan I-iStandard ikopri wkoll l-immanigjar, il-ħażna, il-ġarr u l-bejgħ ta' dawn il-prodotti.

Ir-rwol tal-Organizzazzjonijiet tal-Produtturi huwa wkoll speċifikat f'dan I-iStandard.

Ir-rekwiżiti stabbiliti f'dan I-iStandard huma intenzjonalment ġeneriči u huma maħsuba biex japplikaw għal kwalunkwe fornitur tas-servizz jew individwu li l-attività taqa f'dan I-ambitu.

2 Termini u definizzjonijiet

2.1 Cross Compliance

Pagamenti lill-bdiewa taħt il-Politika Agrikola Komuni (PAK) skond il-kisba u ż-żamma ta' standards bažiċi dwar is-saħħha ambjentali u pubbliċi, l-animali u saħħha tal-pjanti u l-benessri tal-animali.

2.2 Entità kompetenti

Persuna jew korp ġuridiku, definit mill-awtorità nazzjonali jew rilevanti, li dippendenti minn kwalifika xierqa, taħriġ, esperjenza u riżorsi hija kapaċi li jagħmel ġudizzji oġgettivi dwar il-konformità mar-rekwiżiti ta' dan I-standard.

2.3 Ingredjent Prinċipali

Il-komponent ewljeni ta' taħlita li jagħti it-taħlita stess il-karatteristici prinċipali.

2.4 Kontaminant

Kull aġġenti bijologiku jew kimiku, materja esterna, jew xi sustanza oħra li ma tiżdiedx intenzjonalment mal-ikel li tista' tikkomprometti is-sigurtà tal-ikel jew kemm dan ikun addattat biex jittiekel.

2.5 Kontaminazzjoni

L-introduzzjoni jew l-okkorrenza ta' kontaminant fil-prodott.

2.6 Malta

Malta għandha l-istess tifsira kif mogħtija lilha bl-artikolu 124 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

2.7 Operatturi ta' I-ikel

Persuni naturali jew legali responsabbi li jiġuraw li l-ħtiġijiet tal-liġi dwar l-ikel jiġu mħarsa fin-neozju ta' l-ikel taħt il-kontroll tagħhom

2.8 Organizmi Qerrieda

Pjanti, bhejjem, viruses, bakterja, u patoġeni oħra li l-preżenza tagħhom ma tkunx mixtieqa jew li għandhom effett detrimentali fuq il-prodotti li jużaw jew li jiproduċu, jew għall-bhejjem, pjanti u l-ambjent.

2.9 Prodotti

Frott u ġaxix, animali u prodotti derivati minnhom fi stat primarju li gew imkabbra jew ikkultivati kompletatament ġewwa Malta.

2.10 Prodotti ipproċessati

Sett ta' metodi u tekniki użati sabiex jittransformaw ingredjenti primarji tal-ikel li gew imkabbra jew ikkultivati kompletament ġewwa Malta, għal forom oħra għall-konsum mill-bniedem. Dan il-proċess għandu jsir kompletament ġewwa Malta.

2.11 Produtturi

Persuni jew azjendi li qed jiproduċu prodotti fl-istat primarju tagħhom jew prodotti ipproċessati ġewwa Malta għall-konsum mill-bniedem.

2.12 Stat Utieq

Prodott primarju jew ipproċessat li hu fi stat tajjeb biex jittiekel safejn għandha x'taqsam l-iġjene.

2.13 Tpoġġija fuq is-suq

It-tqiegħid fuq is-suq u id-disponiment tal-prodott tal-ikel sew jekk bi ħlas jew b'xejn għall-konsumatur.

3 Referenzi Normattivi

Dan l-Istandard jinkorpora referenzi u dispożizzjonijiet minn pubblikazzjonijiet oħra. Dawn ir-referenzi normativi huma kkwotati fil-postijiet adattati u l-pubblikazzjonijiet huma elenkti hawn taħt. L-aħħar edizzjonijiet tal-pubblikazzjonijiet kollha huma kkunsidrati bħala l-verżjoni applikabbli għall-użu f'dan l-istandard.

Avviż Legali 178 tal-2001 kif emendat minn A.L. 137 tal-2007 (Regolamenti dwar Reġistrazzjoni ta' min Jipprepara l-Ikel, 2001)

Avviż Legali 180 tal-2001 kif emendat minn A.L. 136 tal-2007 (Regolamenti dwar Reġistrazzjoni tal-Postijiet ta' l-Ikel, 2001)

Regolament tal-KE 1069/2009 li jistabbilixxi regoli tas-saħħha li jirrigwardaw prodotti sekondarji tal-animali jew derivati minnhom mhux maħsuba għall-konsum mill-bniedem.

Regolament tal-KE 1169/2011 fuq l-informazzjoni dwar l-ikel għal-konsumatur

Regolament tal-KE 852/04 Regolamenti dwar Iġjene ta' Oġġetti tal-Ikel Kapitlu IX u X

Regolament tal-KE 853/2004 Regoli ta' Iġjene għal ikel li ġej minn animali (Artikolu 3)

Kostituzzjoni ta' Malta

Nota: Din il-lista hawn fuq mhijiex lista eżawrjenti ta' leġiżlazzjoni applikabbli. Operaturi irridu jiżguraw konformità ma' l-ħtiġiet statutorji u regolatorji applikabbli għalihom.

4 Rekwiziti

4.1 Oriġini

- 4.1.1 Il-prodotti primarji kif ukoll l-ingredjent principali tal-prodotti proċessati għandhom ikunu mkabba u/jew kkultivati ġewwa Malta. Il-proċess sabiex ingredjent principali jinħadem bħala prodott iproċessat għandu wkoll issir kompletament ġewwa Malta.

4.2 Indafa u Iġjene

- 4.2.1 Kull post ta' l-ikel għandu jkun konformi mar-Regolamenti tal-KE 852/04 u KE 853/04 dwar l-iġjene kif emendati u fejn hu applikabli.
- 4.2.2 Il-produtturi għandhom ikollhom livell adegwaw ta' indafa fejn jiġu mkabba, kkultivati u /jew proċessati il-prodotti tagħhom kif ukoll livell adegwaw ta' ndafa fl-imħażen u mezzi ta' ġarr għall-prodotti tagħhom.
- 4.2.3 Il-produtturi għandhom ikollhom faċilitajiet addattati biex ikunu jistgħu jżommu ruħhom indaf biżżejjed skond kif inhu rikjest fl-Ispeċifikazzjonijiet Tekniċi relevanti f'din is-serje ta' Standards.
- 4.2.4 Il-produtturi għandhom jilbsu ilbies protettiv skont kif spċifikat fl-Ispeċifikazzjonijiet Tekniċi relevanti f'din is-serje ta' Standards.

4.3 Freskezza

- 4.3.1 Il-produtturi għandhom jassiguraw li l-prodotti primarji jew prodotti proċessati jaslu għand il-konsumatur f'livell ta' freskezza skond kif spċifikat fl-Ispeċifikazzjonijiet Tekniċi relevanti f'din is-serje ta' Standards.

4.4 Kundizzjonijiet li jikkawżaw deterjorament fl-ikel

- 4.4.1 Il-prodotti jew il-prodotti pproċessati m'għandhomx jiġu f'kuntatt ma' materjal li ma jkunx permess mil-Regolamenti dwar Materjali li jiġu f'kuntatt ma' oġġetti tal-ikel, jew jiġu esposti għal-kundizzjonijiet li jikkäġunaw deterjorament.
- 4.4.2 L-ġħodod kollha użati waqt ix-xogħol għandhom ikunu ta' materjal ta' kwalità tajba għall-ikel. Dawn għandhom jitnaddfu b'mod effettiv u, meta meħtieġ, ikunu diżinfettati skond frekwenza li tkun biżżejjed biex ikun evitat kull riskju ta' kontaminazzjoni.
- 4.4.3 L-oġġetti, *fittings* u tagħmir kollhu, bl-eċċeżzjoni ta' kontenituri li ma jingħataw lura u ppakkjar li jiġu f'kuntatt mal-prodotti jew prodotti ipproċessati għandhom ikunu maħdumin minn materjali tali u jinżammu ftali stat, tiswija u kundizzjoni tajbin biex ikunu jistgħu jinżammu nodfa u, meta meħtieġ, ikunu diżinfettati. Dawn għandhom ikunu mqiegħda b'mod li jippermetti tindif adegwaw tat-taqħmir u taż-żona ta' madwaru.

4.5 Rimi ta' skart

- 4.5.1 Skart ġenerali, partijiet ta' prodotti li ma jittieklux u skart ieħor għandhom jitneħħew kemm jista' jkun malajr mill-vičinanża immedjata u f'inqas żmien milli permess mil-ligijiet/regolamenti

applikabli għal kull kas meta jkun hemm l-ikel biex tkun evitata l-akkumulazzjoni ta' skart.

- 4.5.2 Għandhom isiru provvedimenti adegwati mill-produttur biex ikun hemm ħażin temporanju u rimi tal-iskart kollu.
- 4.5.3 Hażna temporanja għandha tkun iddisinjata u mmaniġġjata b'mod li tkun tista' tinżamm nadifa u meta meħtieġa ħielsa minn animali u insetti.
- 4.5.4 Kull skart għandu jkun eliminat b'mod iġjeniku u bla ħsara ambientali skont il-leġiżlazzjoni applikabbli kurrenti għal dan il-ġħan, u m'għandux jikkostitwixxi sors dirett jew indirett ta' kontaminazzjoni.
- 4.5.5 Prodotti ġejjin minn animali għandhom jintremew skont Regolament 1069/2009.

4.6 Kontroll ta' Organizmi qerrieda

Il-produtturi għandhom ikollhom sistema adegwata ta' kontoll ta' Organizmi qerrieda.

4.7 Taħriġ

- 4.7.1 Il-produtturi għandhom ikollhom l-għarfien u l-ħiliet meħtieġa fit-tkabbir, kultivazzjoni u l-ipproċessar tal-prodott.
- 4.7.2 Kull produttur għandu jkun konxju mir-rwol u r-responsabbiltà tiegħu li jiipproteġi l-prodott tiegħu minn kontaminazzjoni u deterjorament. Dan għandu jiġi assigurat billi l-produttur jattendi għal taħriġ skond kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi u kif stabbilit b'A.L. 178/2001 kif emendat b'A.L. 137/2007.

4.8 Ippakkjar

- 4.8.1 Kull ippakkjar għandu jsir f'materjal adegwat ta' grad tajjeb għall-ikel skont ir-Regolamenti tal-UE u Nazzjonali relattivi. L-ippakkjar għandu wkoll ikun protett minn kull sors ta' kontaminazzjoni u għandu jkun magħruf minn fejn ġie. L-ippakkjar użat għandu jkun iċċertifikat bħala ta' grad tajjeb għall-ikel.

4.9 ġarr

- 4.9.1 Il-prodott fi stat primarju kif ukoll il-prodott ipproċessat għandu jingarr f'kontenituri adegwati ta' grad tajjeb kif speċifikat fil-partijiet ta' dan l-iStandard biex ma jħallux li ssir kontaminazzjoni minn insetti u materjali perikoluži.
- 4.9.2 Vetturi użati għall-ġarr tal-prodotti għandhom ikunu ddisinjati u mibnijin skond kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi.

4.10 Saħħha u Sigurtà

- 4.10.1 Il-produttur għandu jassigura konformita' mal-liġijiet ta' Saħħha u Sigurta' fuq il-post tax-xogħol u għal xi rekwiżiti addizzjonal hekk kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi.

4.11 Ipproċessar

4.11.1 Rekwiziti għal ipproċessar tal-prodotti jinstabu fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi.

4.12 Użu ta' sustanzi

4.12.1 Użu ta' sustanzi (bħal fertilizzant, pestiċidi, medicini, preservattivi, ecc) waqt it-tkabbir, kultivar jew proċessar tal-prodott għandu jkun skond il-liġijiet ta' Malta, jintużaw b'mod sostenibbli u kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi

4.13 Kontroll ta' Temperatura

4.13.1 Il-produtturi għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex tiġi kkontrollata t-temperatura u kundizzjonijiet li jnaqqsu kemm jista' jkun l-iżvilupp potenzjali ta' tkabbir ta' batterji, tossini u perikli oħra minbarra it-telf ta' kwalita'.

4.14 Kontroll ta' dokumenti u rekords

4.14.1 Rekords ta' produzzjoni ta' prodotti u prodotti proċessati għandhom jinżammu biex ikun jista' jinżamm il-kors tal-auditjar xieraq kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi.

4.15 Skeda ta' tindif

4.15.1 Rekords ta' tindif ta' kontenituri tax-xogħol u tagħmir għandhom jinżammu biex ikun jista' jinżamm il-kors tal-auditjar xieraq kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi.

4.16 Apparat ta' Kontroll

4.16.1 Apparat li jintuża biex tiġi kontollata il-kwalita' tal-prodott imkabbar, ikkultivat jew ipproċessat għandu jkun adegwawt u miżimum f'kundizzjoni tajba għal użu intenzjonat tiegħu kif speċifikat fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi.

4.17 Pjan ta' Kontinġenza

4.17.1 Għandu jkun hemm pjan ta' kontinġenza li jispeċifika kif u min għandu jiġi notifikat f'ċirkostanzi ta' forza magħġuri li minħabba fiha jonqos milli jatwa wieħed jew izjed mir-rekwiziti ta' dan l-istandard u Specifikazzjonijiet Tekniċi relevanti f'din is-serje ta' Standards. Għandu jkun ukoll speċifikat il-proċedura li biha għandu jiġi deċiż pjan ta' rimedju.

4.18 Mard kontaġjuż

4.18.1 Il-produtturi m'għandhomx jagħmlu kuntatt ma' prodotti jew prodotti pproċessati meta jkunu jbatu minn, jew ikunu jgorru, xi infezzjoni li tista' tikkaġġuna mard li jixtered permezz tal-ikel.

4.18.2 Qatgħat, feriti u girfiet għandhom jitgħattew wara l-kura b'faxxa adegwata.

4.19 Twahħil ta' tikketti

- 4.19.1 Il-prodotti jew prodotti pproċessati murija għall-bejgħ għandhom ikollhom informazzjoni għal-konsumatur addattata kif mitlub mir-regolamenti kurrenti.

4.22 Reġistrazzjoni ta' operaturi

- 4.22.1 Il-produtturi jridu jkunu reġistrati mad-Direttorat tal-Agrikultura mħaddha mill-Ministeru għar-Riżorsi u l-Affarijiet Rurali (MRRA) u fejn applikabli konformi mar-regolamenti tal-Cross Compliance skont kif mitlub mill-Agenzja tal-Pagamenti
- 4.22.2 Il-produtturi jridu jkunu membri ta' Organizzazzjoni tal-Produtturi jew għaqda rikonoxxuta mill-MRRA li għandha tissodisfa ir-rekwiziti li ġejjin:
- 4.22.2.1 Irid ikollha tal-anqas 5% tal-membri tagħha li fl-aħħar 5 snin applikaw u bbenefikaw minn mżuri maħruġa mill-Ministeru għar-Riżorsi u l-Affarijiet rurali sabiex isir investiment u titjib fl-irziezet jew ażjendi agrikoli tagħhom.
 - 4.22.2.2 Irid ikollha tal-anqas 5% tal-membri tagħha li għamlu impenn favur l-ambjent billi fl-aħħar 5 snin applikaw u bbenefikaw minn Miżuri Agro-Ambjentali taħt il-Pjan għall-Iżvilupp Rurali sabiex jinvestu f'sistemi li jharsu l-ambjent, bħal pannelli fotovoltaici, ġibjuni għall-ilma, restawr ta' ħitan tas-sejjieħ, turbini tar-niħ, ecc.
- 4.20.3 Fejn applikabli operaturi tal-ikel huma obbligati jirreġistrax mal-Kummisjoni tas-Sigurta' fl-ikel hekk kif stipulat b'A.L. 180/2001 kif emendat A.L. 136/2007.

4.23 Traċċabilita' u Rtirar mis-suq

- 4.23.1 Il-Prodotturi għandhom jaċċertaw li għandhom sistema ta' traċċabilita', kif ukoll ta' rtirar mis-suq hekk kif mitlub b'regolament KE 178/2002

4.22 HACCP

- 4.22.1 Fejn hu applikabili hekk kif imniżżeż fl-ispeċifikażżjonijiet Tekniċi, l-produttiri għandhom jaapplikaw sistema ta' HACCP hekk kif mitlub bil-ligi.

4.23 Sistema ta' verifika

- 4.23.1 Kull min jagħmel użu minn dan l-iStandard għandu jkollu sistema ta' verifika minn entita' kompetenti.

Anness 1 - REFERENZI

Regolament tal-KE 1069/2009 li jistabbilixxi regoli tas-saħħha li jirrigwardaw prodotti sekondarji tal-animali jew derivati minnhom mhux maħsuba għall-konsum mill-bniedem.

Codex Alimentarius, Kodici ta' prattika għal-ħut u prodotti tal-ħut (CAC/RCP 52-2003), 2008

Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 104/2000 fuq organizzazzjoni komuni ta' swieq tas-sajd u akkwakultura

Regolament tal-KE 1169/2011 fuq l-informazzjoni dwar l-ikel għal-konsumatur

Att XI tal-2001 – Att dwar il-kontroll tal-Pesticidi

Avviż Legali 489 tal-2011 – Regolamenti tal-2011 dwar l-uzu Sostenibbli tal-Pesticidi

Avviż Legali 358 tal-2009 – Regolamenti tal-2009 dwar Prodotti għall-ħarsien tal-pjanti

Avviż Legali 14 tal-2009 – Regolamenti ta' l-2009 li jimplementaw ir-Regolament (KE) dwar l-Ogħola Livelli ta' Residwi ta' Pesticidi fi prodotti li joriginaw minn Pjanti u Annimali.

Regolament tal-KE 852/04 - Regolamenti dwar Igjene ta' Oġġetti tal-ikel Kapitlu IX u X

Regolament tal-KE 853/2004 – Regoli ta' Igjene għal ikel li ġej minn annimali (Artikolu 3)

Att dwar is-Sigurtà fl-ikel, 2002 (Att Nru XIV tal-2002)

Avviż Legali 146 tal-2008 ‘Regolamenti dwar Sigurtà fl-ikel (Kontroll ta’ Temperatura), 2008’

Avviż Legali 178 tal-2001 kif emendat minn A.L. 137 tal-2007 (Regolamenti dwar Reġistrazzjoni ta’ min Jipprepara l-ikel, 2001)

Avviż Legali 180 tal-2001 kif emendat minn A.L. 136 tal-2007 (Regolamenti dwar Reġistrazzjoni tal-Postijiet ta’ l-ikel, 2001)

Avviż Legali 264 of 2002 ‘Regolamenti dwar Igjene tal-ikel’, 2002

Regolament tal-KE 1935/2004 kif emendat (Regolament (KE) Nru 1935/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta’ Ottobru 2004 dwar materjali u artikoli maħsubin biex jiġu f'kuntatt ma’ l-ikel u li ġħassru Direttivi 80/590/KEE u 89/109/KEE)

Kostituzzjoni ta’ Malta

HACCP - Hazard Analysis Critical Control Points - Codex Alimentariu